

КАФЕДРА ОПЕРНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА МУЗИЧНОЇ РЕЖИСУРИ

«Новітні тенденції в музичному театрі XXI століття»

Освітній ступінь	Третій освітньо-творчий	Курс	2
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	Семестр	4
Освітньо-професійна програма	Культура і мистецтво		
Спеціалізація	Музична режисура		
Статус	Дисципліна, яка забезпечує здобуття поглиблених знань зі спеціальності, спеціалізації	ECTS	3
		Годин	90
		Лекції	20
		Семінари	20
		Самостійна робота	50

Семестровий контроль

Іспит

Інформація про викладача

ПІБ	Веселовська Ганна Іванівна доктор мистецтвознавства, професор
Профіль викладача	----
e-mail	----

Анотація навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Новітні тенденції в музичному театрі XXI століття» є аналіз музичних вистав різних жанрів (опера, мюзикл, балетно-танцювальний спектакль та ін.); розгляд різних підходів до музичної, оперної та балетної режисури, відстеження новітніх аспектів у виконавському мистецтві музичного театру та сценографії, вивчення специфіки роботи над сценічними образами виконавців вокальних і танцювальних партій.

Місце дисципліни в програмі навчання: базовий фундаментальний курс за спеціальністю та спеціалізацією, що забезпечує набуття професійних мистецьких та науково-дослідницьких компетентностей творчого аспіранта за ступенем вищої освіти «Доктор мистецтва».

Міждисциплінарні зв'язки.

ГЕ 1: Методологічні засади сучасного філософського знання: концепції, напрями, персоналії.

ГЕ 2: Основна іноземна мова (англійська).

ВВА 1: Філософія культури.

ВВА 2: Естетичні парадигми сучасності.

ФП-1: Концепції розвитку сучасного сценічного мистецтва.

ЗП-1: Режисура музичного театру (Фах).

ЗП-3: Підготовка творчого мистецького проєкту.

ПД-1: Підготовка науково-дослідного проєкту.

Мета: формування уявлень про особливості функціонування музичного театру в ХХІ столітті, виявлення та окреслення його нових форматів, жанрової специфіки; розкриття особливостей музично-театральної діяльності в контексті сучасних комунікативних практик і глобалізаційних соціо-культурних процесів.

Завдання:

– сформувати уявлення про особливості функціонування музичного театру в ХХІ столітті;

– засвоїти інформацію, щодо нових форматів та жанрової специфіки сучасного музичного театру;

– проаналізувати перспективи створення мистецьких творів музичного театру як високотехнологічних артпродуктів;

– з'ясувати особливості музично-театральної діяльності в контексті сучасних комунікативних практик;

– розкрити тенденції розвитку музичного театру ХХІ століття у зв'язку з глобалізаційними соціокультурними процесами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни творчий аспірант повинен

знати:

– фактичну інформацію, що стосується нових форматів і жанрів музичного театру ХХІ століття;

– інноваційні технології, які застосовуються в сучасному музичному театрі;

– особливості комунікативних практик, що впливають на музично-театральне мистецтво;

– геополітичні контексти, що впливають на розвиток глобалізаційних процесів в умовах яких існує сучасний музичний театр;

– концептуальні засади творчої діяльності провідних діячів музичного театру ХХІ століття;

вміти:

– узагальнювати фактичний матеріал;

– аналізувати види, форми, жанри музичного театру ХХІ століття та їхню специфіку;

– аналізувати практичний і теоретичний доробок провідних діячів сучасного музичного театру;

– визначати особливості концептуального бачення діячів сучасного музичного театру;

– відстежувати та фіксувати новітні явища сучасного музичного театру;

– застосовувати на практиці теоретичні знання з метою створення якісного мистецького продукту;

володіти професійними компетенціями:

– спроможністю використовувати дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку;

– можливістю застосовувати сучасні мистецтвознавчі знання та методології у процесі виконання власного наукового дослідження з метою розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності;

– розумінням специфіки об'єктів дослідження у сфері культури і мистецтва, здатністю до критичного мислення, використанням набутого особистісно-професійного досвіду у вирішенні наукових завдань та аналізу міждисциплінарних явищ та процесів;

– готовністю до операційного аналізу, зіставлення, синтезу, порівняння різних мистецьких явищ і процесів для вирішення визначених науково-дослідницьких завдань;

– орієнтацією у просторі сучасної музично-театральної діяльності.

Програмні результати навчання:

- здатність до самоаналізу дослідницької діяльності, вміння аналітично мислити, ставити проблему і розуміти шляхи її вирішення;
- спроможність критичного оцінювання результатів дослідження;
- здатність аргументовано викладати і захищати свою наукову позицію в науковій дискусії.

Перелік тем

Тема 1. Образна мова музичної вистави ХХІ століття

Семінар 1. Сценографія та сценічні технології сучасного музичного театру

Тема 2. Режисура сучасного музичного театру

Семінар 2. Оперна режисура в Україні: досвід, проблеми, перспективи

Тема 3. Мюзикл і оперета та нові формати музичної вистави ХХІ століття

Семінар 3. Український мюзикл: специфіка функціонування

Тема 4. Танцювально-пластичні жанри сучасного музичного театру

Семінар 4. Сучасний танець в Україні: особливості становлення і розвитку

Тема 5. Світові фестивалі музичних вистав

Семінар 5. Фестивалі музичних вистав в Україні

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські і практичні заняття та самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	15
2.	Конспект першоджерел, що допомагають глибше зрозуміти тему / есе на тему	15
3.	Презентація досліджень за обраною тематикою	15
4.	Відвідування лекцій	5
	Підсумкова контрольна робота	
5.	Залік	50

	Всього	100
--	--------	-----

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів.

Рекомендована література

Базова

1. Арто А. Театр и его двойник. Москва, 1993.
2. Баканурський А., Корнієнко В. Театрально-драматичний словник ХХ століття. Київ, 2009.
3. Барба Е. Паперове каное. Путівник по театральній антропології. Санкт-Петербург, 2001.
4. Барба Э. Саварезе Н. Словарь театральной антропологии. Тайное искусство исполнителя. Москва, 2010.
5. Березкин В. Роберт Уилсон. Театр художника. Москва, 2003.
6. Брук П. Жодних секретів: Думки про акторську майстерність і театр. Санкт-Петербург, 2005.
7. Брук П. Пустое пространство. Москва, 2003.
8. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер. Санкт-Петербург, 1999.
9. Годер Д. Художники, визионеры, циркачи. Очерки визуального театра. Москва, 2012.
10. Дебор Ги. Общество спектакля. Москва, 2018.
11. Клековкін О. THEATRICA: Практика сцени. Лексикон. Київ, 2010.
12. Клековкін О. THEATRICA: Лексикон. Київ, 2012.
13. Леман Х.-Т. Постдраматический театр. Москва, 2013.
14. Лігус М. В. Поняття перформансу: соціально-філософський аспект // Філософські науки. Молодий вчений. № 7 (47). 2017. С. 51–54.
15. Маньковская Н. Б. Эстетика постмодернизма. Санкт-Петербург, 2000.
16. Паві П. Словник театру. Санкт-Петербург, 2009.
17. Режиссерский театр. Разговоры под занавес века. Москва, 1999.
18. Театр: история, теория, практика. Сборник статей. Санкт-Петербург, 2013.
19. Український театр ХХ століття: Антологія вистав. Київ, 2012.
20. Фишер-Лихте Э. Эстетика перформативности. Москва, 2015.
21. Черкашина-Губаренко М. Оперный театр в пространстве меняющегося мира. Харьков, 2013.
22. Braun E. The Director and The Stage: From Naturalism to Grotowski. New York, 1982.
23. Dixon S., 2007. Digital Performance: A History of New Media in Theater, Dance, Performance Art, and Installation. Cambridge: MIT Press.
24. Fernandes C. Pina Bausch and the Wuppertal Dance Theater: the aesthetics of repetition and transformation. New York: P. Lang, 2001.

25. Fischer-Lichte Erika. *The Semiotics of Theater*. Indiana University Press, 1992.
26. Fischer-Lichte Erika. *The Transformative Power of Performance: A New Aesthetics*. London and New York, 2008.
27. Goldberg R. *Performance Art: From Futurism to the Present*. London: Thames and Hudson LTD, 2001.
28. Grau O. *Virtual Art : from Illusion to Immersion*. The MIT Press Cambridge, Massachusetts London, England, 2003.
29. Hammond W., Stewart D. *Verbatim Theatre Techniques // Contemporary Documentary Theatre*. UK: Oberon Books. 2008.
30. Kennedy Dennis. *The Spectator and the Spectacle: Audiences in Modernity and Postmodernity*. Cambridge, 2009.
31. Schechner R. *Performance Theory*. London and New York: Routledge, 2003.
32. Veselovska Hanna. *Dead and Alive in the Digital Technologies Theatre // Художня культура. Актуальні проблеми*. Вип. 14. К.: ПСМ НАМ України, 2018. С.160–162.

Допоміжна

33. Веселовська Г. Концепт «мрії» в музичному театрі України // *Актуальні проблеми музичного театру в контексті соціо-культурних викликів сучасності : матеріали міжнар. Наук.-практ. конф. Київ, 2-3 березня 2020.*, Київ, 2020. С. 13–17.
34. Веселовська Г. Постколоніальний дискурс в інсценізаціях сучасної української прози театрами України // *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв*. Серія: Сценічне мистецтво. Том. 2. №1., 2019. С. 73–85.
35. Данченко С. *Бесіди про театр*. Київ, 1999.
36. Ермакова О. А. *Новые выразительные средства в зарубежной хореографии второй половины XX века (творческие поиски М. Бежара и Д. Ноймайера): автореф. дис. канд. искусствоведения*. Санкт-Петербург, 2003. 28 с.
37. Каюа Р. *Людина та сакральне*. Київ, 2003.
38. *Режисура українського театру. Традиції і сучасність*. Київ, 1990.
39. Свириденко Д. *Феномен віртуальної реальності у широкому розумінні та його об'єктивізації // Мультиверсум. Філософський альманах*. Київ: Центр духовної культури, 2008. № 68.
40. Чепалов О. І. *Танець як знакова система (проблеми семіотичного аналізу хореографічних текстів) // Художня культура: Актуальні проблеми : наук. вісн. Київ, 2004. Вип. 1. С. 260–270.*
41. Шабаліна О. *Пластичність. Мова. Тіло*. Київ, 2017.
42. *Anthropology, Theatre, and Development: The Transformative Potential of Performance / eds. Alex Flynn, Jonas Tinius*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2015.
43. Balme C. *Decolonizing the Stage: Theatrical Syncretism and Post-colonial Drama*. Oxford: Clarendon Press, 1999.
44. Kosinsk D. *Slownikteatru*. Krakow, 2009.
45. Ricoeur Paul. *Archives, Documents, Traces // Time and Narrative (Tempset Récit)*. 3 Vols. Trans. Kathleen McLaughlin and David Pellauer. Chicago: University of Chicago Press, 1988.
46. Veselovska Hanna. *Capabilities and constrains of the communicative model in the immersive theatre // Patterns. Models. Designs. Art Readings. Thematic Peer-reviewed Annual in Art Studies, Volumes I-II 2019*. ПNewArt. Софія, 2020. С. 250–257.

Інформаційні ресурси

<http://tags.commons.gc.cuny.edu>

<http://www.bitef.rs/>

<http://www.vimercateragazzifestival.it>

<https://www.theaterderzeit.de>

http://www.riminiprotokoll.de/website/de/project_2417.html